

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
ŠTÁTNY ÚSTREDNÝ BANSKÝ ARCHÍV V BANSKEJ ŠTIAVNICI

Ing. JÁN BARAN, CSc. – osobný fond

(1926)1927 – 2004

INVENTÁR

• **Lenka Juchová**

Banská Štiavnica 2009

Ú V O D

I. Životopisné údaje

Ján Baran sa narodil 23. 6. 1927 v Handlovej. Základné vzdelanie získal v Handlovej. V roku 1947 v Prievidzi absolvoval gymnázium s maturitou. Na Fakulte špeciálnych prác SVŠT v Bratislave absolvoval dva roky (1947 – 1949) a v ďalšom štúdiu pokračoval na VŠH v Ostrave. Tu v roku 1952 úspešne získal diplom bankského inžiniera. Po obhájení kandidátskej dizertačnej práce na tému Geologické a metalogenetické pomery medzi Rakovcom, Hnilcom a Tretím Hámrom získal v roku 1971 titul kandidáta vied.

Počas stredoškolského a vysokoškolského štúdia pracoval v Handlovských baniach ako baník, v Železorudných baniach ako baník a praktikant a pracoval aj na inventarizácii rudných ložísk v Banskej Štiavnici a Rožňave. Ako odborný asistent pôsobil na Katedre baníctva Fakulty špeciálnych náuk SVŠT v Bratislave. Bol jeden z prvých prednášateľov techniky a technológie vrtných prác. V roku 1952 po ukončení vysokoškolského štúdia nastúpil do zamestnania v Uhoľnom prieskume, n.p., Turčianske Teplice. V začiatku činnosti začal budovať technickú vybavenosť podniku, najmä vrtnú techniku, dopravu a dielenské zázemie. Zastával tu rôzne funkcie od vedúceho prevádzky až po riaditeľa závodu. Má veľkú zásluhu na vzniku a rozvoji nových závodov v Modrom Kameni-Slatinke, Hodoníne a v Sobranciach.

V ďalších rokoch pracoval na Úrade predsedníctva Zboru povereníkov v Bratislave ako odborný pracovník pre palivá, geológiu a energetiku. V rokoch 1960 – 1963 pracoval vo funkcii vedúceho pobočky Geofondu v Bratislave. Zameril sa na komplexné prebudovanie a skvalitnenie odbornej informačnej služby pre potreby geológie, ťažiarских podnikov a národného hospodárstva. V rokoch 1964 – 1969 zastával funkciu odborného pracovníka pre geológiu a využívanie nerastných surovín a zároveň funkciu tajomníka komisie Predsedníctva Slovenskej národnej rady pre bezpečnosť práce v baníctve. Pomáhal pri budovaní nového n.p. Keramické závody na báze perlitu a keramických ílov na strednom a východnom Slovensku. Venoval sa geologickému a geochemickému výskumu v oblasti Rakovca, Hnilca a Tretieho Hámru, v ktorom dokázal existenciu vysokotermálneho Sn-W zrudnenia v Spišsko-gemerskom rudohorí.

Od roku 1969 zastával funkciu predsedu SBÚ v Bratislave a zároveň vykonával funkciu predsedu Vládnej komisie pre bezpečnosť práce v baníctve SSR. Dlhodobo sa usiloval o prehĺbenie medzinárodnej spolupráce so štátnymi banskými správami krajín RVHP, najmä zo Sovietskym zväzom, Poľskom a Maďarskom. Veľmi úspešne sa pričínal o rozvíjanie spolupráce SBÚ s Ministerstvom základného priemyslu Kubánskej republiky.

Aktívne sa angažoval v ČSVTS a v Slovenskom výbore banskej spoločnosti . Bol dlhoročným členom a funkcionárom historickej geologicko-geografickej spoločnosti SAV. Za obetavú odbornú a spoločenskú činnosť bol ocenený viacerými čestnými oceneniami, plaketami a štátnymi vyznamenaniami. Medzi najvýznamnejšie ocenenia patria: Rad práce za zásluhy o výstavbu, Rad Červenej zástavy práce, Rad Červenej hviezdy práce a mnohé iné.

Z jeho publikovaných prác sú najznámejšie napr.: Správa o geochemickom výskume v oblasti Hnilca. Správy o geologických výskumoch za rok 1961 – 1964.; Geologická a metalogenetická špecializácia gemeridných žúl, Geológia a surovinové zdroje kryštalinika, Geológia a suroviny Spišsko-gemerského rudohoria . Niekoľko publikovaných prác zostavil v spoluautorstve.

Ján Baran zomrel 14.7.2004 v Bratislave vo veku 77 rokov. Za svojho aktívneho života vykonal veľký kus práce a významne rozšíril poznatky o geologickej stavbe Slovenska.

II. Usporiadanie a rozbor fondu

Osobný fond Ing. Jána Barana, CSc. Pozostáva z odbornej literatúry a z archívnych dokumentov.

Odbornú literatúru sme zaradili do príručnej knižnice ŠÚBA. Sú evidované pod príslušným poradovým číslom.

Archívne dokumenty sme usporiadali takto:

- I. Pisomnosti týkajúce sa bezprostredne osoby pôvodcu fondu
- II. Publikačná, vedecká a bádateľská činnosť
  - 1/ Práce Jána Barana
  - 2/ Práce iných autorov
- III. Fotokópie
- IV. Diplomy a vyznamenania
- V. Mapy
  - 1./ Geologické mapy
  - 2/ Mapy ložísk

- a/ Drienovec, Včeláre
- b/ Nováky
- c/ Modrokamenské uhoľné bane
- 3/ Iné

Prvú skupinu tvoria písomnosti týkajúce sa bezprostredne osoby pôvodcu fondu. Sú to osobné doklady Jána Barana – rodný list, sobášny list, vysvedčenia, životopis, rôzne potvrdenia. Do tejto skupiny patria aj osobné doklady jeho rodinných príslušníkov. V rámci jednotlivých skupín sme ich usporiadali chronologicky.

Podstatnú časť fondu tvorí publikačná, vedecká a bádateľská činnosť. Je rozdelená na dve časti. V prvej sa nachádzajú práce, ktoré vytvoril sám Ján Baran, alebo ktorých bol spoluautorom. Práce v tejto časti sme usporiadali do tématických celkov a každý tématický celok má svoje inventárne číslo. V druhej časti sú práce, ktoré vytvorili jeho kolegovia. Tieto práce sme usporiadali podľa autorov a každý autor má svoje inventárne číslo.

Tretiu skupinu tvorí fotokópia kníhy, ktorá má svoje inventárne číslo.

Do štvrtej skupiny sme zaradili diplomy a vyznamenania. Sú rôzne a je ich niekoľko desiatok. Každé vyznamenanie aj diplom majú svoje inventárne číslo a sú usporiadané chronologicky.

V piatej skupine sa nachádzajú mapy, ktoré sú rozdelené na tri podskupiny. Inventárnou jednotkou je jedna mapa. Ak ide o súbor máp vyhotovených na viacerých listoch, inventárnou jednotkou je celý súbor.

Pri vnútornom vyradovaní sme vyradili duplikáty.

Inventárny záznam pozostáva z označenia inventárneho čísla, časového obdobia, registru a čísla škatule. Pri mapách je inventárny záznam rozšírený o spôsob polohového znázornenia, rozmer, mierku, spôsob zachovania, techniku vyhotovenia a jazyk.

Osobný fond Ing. Jána Barana, CSc. bol do trvalej úschovy Štátneho ústredného banského archívu v Banskej Štiavnici prevzatý v r. 2001 a doplnený v r. 2008.

III. Možnosti využitia archívneho fondu

Osobný fond Ing. Jána Barana, CSc. poskytuje veľa informácií z oblasti geológie ale aj z činnosti rôznych komisií. Sú veľmi zaujímavé nielen pre súčasných, ale aj pre budúce generácie geológov. Archívny fond možno využiť a pri štúdiu budovania štátnej banskej správy na Slovensku.

Fond usporiadala a inventár zostavila v r. 2009 pracovníčka ŠÚBA Lenka Juchová. V tom istom roku inventár prepísala a vypracovala orientačné registre v aplikácii „ProArchiv-inventare“. Mapy usporiadal a schému zostavil RNDr. Július Ladziansky, ktorý pomohol aj pri ich inventarizovaní.

Použitá literatúra:

Cambel B. – Slavkay M.- Kaličiak M.: Významní slovenskí geológovia, s. 43 – 45.

I. Písomnosti týkajúce sa bezprostredne osoby pôvodcu fondu

Inv. č.	Časový rozsah	Sign.	Č. spisu	Č. škat.
1	1926–1951 Fotografie Jána Barana. Rodný a sobášny list Jána Barana. Svedectvo o štátnom občianstve. Domovský list Jána Barana. Osvedčenia o národnej, štátnej a ľudovo-demokratickej spoľahlivosti. Osvedčenie o československom štátnom občianstve. Žiadosť o povolenie odkladu prezenčnej vojenskej služby. Sobášny list rodičov Jána Barana.			1
2	1935–1996 Index z vysokoškolského štúdia na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave. Index z vysokoškolského štúdia na Vysokej škole banskej v Ostrave. Vysvedčenie z Večernej univerzity marxizmu-leninizmu v Bratislave. Vysvedčenia to Štátnej slovenskej meštianskej školy; zo Štátneho slovenského gymnázia; o prospechu na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave. Výkazy o prospechových skúškach na Vysokej škole banskej v Ostrave. Protokoly o kandidátskych skúškach. Vysvedčenia o majetkových pomeroch potrebných k štúdiu. Osvedčenie o zvolení za poslanca.			1
3	nedat. Komplexné pracovno-politické hodnotenia. Životopisy. Návrhy na vyznamenania, ocenenia, na udelenie štátnych cien. Dotazníky. Zdravotný lístok.			1
4	nedat. Školské zošity a poznámky zo štúdií.			1-2

5	1977–1987 + nedat. Telegramy, pozdravy k narodeninám.	3
6	nedat. Príhovory a prejavy k rôznym príležitostiam.	3
7	nedat. Banické piesne, Pivný zákon spolku Prokop - akademického krúžku Moravan, banícka hymna.	3
8	nedat. Fotografie z rôznych zasadaní, z návštev, z konferencií, z pracovných stretnutí (421 ks).	4

II. Publikačná, vedecká a bádateľská činnosť

1. Práce Jána Barana

9	1966–1987 Činnosť a pôsobenie Vládnej komisie pre bezpečnosť práce v baničtvě.	5-6
10	nedat. Podkladový materiál a články k činnosti Komisie pre klasifikáciu zásob ložísk nerastných surovín.	7-10

11	nedat. Činnosť a pôsobenie Komisie predsedníctva SNR pre bezpečnosť práce v baníctve.	11-12
12	1968–1969 + nedat. Materiály zo zriadenia, zo zasadaní a fungovania Hospodárskej rady.	13
13	1968–1970 + nedat. Návrhy zákonov, stanoviská, návrhy organizačných štruktúr pri rozpade Federácie v r. 1968-1969.	13
14	1965–1987 Problémy ŠBS.	14
15	1984–1988 Uznesenie Vlády SSR k ochrane životného prostredia.	14
16	1973–1987 Materiály z rôznych zjazdov a konferencií.	14-15
17	nedat. Materiály a poznámky k Rakovcu, Hnilcu a Tretiemu Hámru.	15
18	nedat. Poznámky k vode a využitiu termálnych vôd.	16

19	nedat. Poznámky o rudách.	16
20	nedat. Materiál k plynofikácii v r. 1964 - 1968.	16
21	nedat. Materiál týkajúci sa strojárstva.	16
22	nedat. Nižná Slaná - výstavba závodu ako riešenie zamestnanosti v Hnilickej doline.	17
23	nedat. Niečo málo o geologickej službe v r. 1956 - 1968.	17
24	nedat. Materiál k uhliu.	17
25	nedat. Cestovné správy zo zahraničných ciest.	18
26	nedat. Niečo o medi a cíne.	18

27   nedat.   19
Poznatky o gemeroidných granitoidoch.

28   nedat.   19-20
Záverečná práca Jána Barana. Kandidátska dizertačná práca Jána Barana. Diplomová práca Ing. Eduarda Drnzíka z postgraduálneho štúdia. Dizertačná práca Ing. Ivana Herčku.

29   nedat.   20
Pár otázok týkajúcich sa nerastného bohatstva.

2. Práce iných autorov

30   nedat.   20
Ing. K. Mandáková: Odborná štúdia bansko-historických a geologicko-metalogenetických pomerov v oblasti Zlatá Idka a Poproč. Odborná štúdia banských a geologických pomerov v oblasti Humla.

31   nedat.   20
Ing. Dr. Ján Kantor: Časový a látkový vzťah ložisiek k erupčivám. Rádiometrické veky a viacfázovosť gemeroidných granitoidov.

32   nedat.   20
Ing. Emil Fischer: Využívanie nerudných surovín na Slovensku.

33	nedat.	20
	Ing. Cyril Gregor: Bojnické therny a ich hydrogeologická súvislosť s výronmi vôd z podlažia Nováckych uhoľných baní.	
34	nedat.	21
	Ing. Ján Bartalský: Informatívna správa o realizácii úlohy Hnilec-Medvedí potok Sn-W-MO.	
35	nedat.	21
	M. Háber, E. Šamajová: Správa o mineralogickom spracovaní nábrusového a vybrusového materiálu ku výskumnej úlohe T-1-20-9/2.	
36	nedat.	21
	Dr. Jakub Kamenický: Správa o petrografickom výskume gemeridných granitoidov vo vzťahu k metalogenéze Spišsko-gemerského rudohoria.	
37	nedat.	21
	Súdny spor medzi L. Kamenickým a GÚ SAV.	

III. Fotokópie

38	1726	21
	Alois Ferdinand Marsilus: Popis Dunaja s ilustráciami na základe geografických, astronomických, hydrografických, historických a fyzických pozorovaní. III. zv.	

IV. Diplomy a vyznamenanie

39	nedat.	22
	Medaila k 35. výročiu lánskej akcie z r. 1950.	
40	nedat.	22
	Pamätná medaila 20. výročia založenia podniku Západoslovenské kameňolomy a štrkopiesky n. p. Bratislava z r. 1972.	
41	nedat.	22
	Medaila k 25. výročiu základného rozvoja uránového priemyslu v Příbrami z r. 1973.	
42	nedat.	tubus 22
	Diplom k udeleniu titulu kandidáta vied na Vysokej škole technickej v Košiciach z r. 1977.	

- 43 nedat. 22
Medaila k 100. výročiu ťažby železných rúd v Krompachoch z r. 1977.
- 44 nedat. 22
Medaila k 25. výročiu Odborného učilišťa ŽB z. Rožňava, z r. 1974.
- 45 nedat. tubus 22
Čestné uznanie za vynikajúce výsledky pri plnení úloh volebného programu pre ONV Bratislava z r. 1974.
- 46 nedat. 22
Medaila k 30. výročiu v službách Zboru národnej bezpečnosti z r. 1975.
- 47 nedat.
Pozdravný list pri príležitosti 25. výročia organizácie geológie a hydrogeológie na Slovensku z r. 1975.
- 48 nedat. 22
Pamätná plaketa k 30. výročiu Uránového prieskumu z r. 1976.
- 49 nedat.
Diplom za aktívnu činnosť udelený Ústrednou radou odborov.

50	nedat. Čestné uznanie za rozvoj keramického a perlitového priemyslu v Slovenskej republike z r. 1977.	tubus 22
51	nedat. Pamätaná medaila k 350. výročiu prvého použitia výbušnín pre mierové účely z r. 1977.	22
52	nedat. Pamätaná medaila k 25. výročiu založenia národného podniku Západoslovenské kameňolomy a štrkopiesky Bratislava z r. 1977.	22
53	nedat. Pamätaná medaila k 25. výročiu založenia Východoslovenských tehelní v Košiciach z r. 1977.	22
54	nedat. Medaila za zásluhy o rozvoj výrobného odboru v národnom podniku Cementárne a vápenky Trenčín z r. 1979.	22
55	nedat. Plaketa k 25. výročiu vzniku rezortu geodézie a kartografie z r. 1979.	22
56	nedat. Pamätaná medaila vydaná na počesť 30. výročia privilégia slobodného banského práva v Zlatej Idke z r. 1979.	22

57	nedat.	22
	Pamätná medaila so sympózia o úvode do banického umenia z r. 1979.	
58	nedat.	22
	Pamätná medaila Novej odvodňovacej štôlne z r. 1980, na rube písomná zmienka o Dedičnej štôlni cisára Jozefa II z r. 1782 - 1878.	
59	nedat.	22
	Pamätná medaila k 40. výročiu Geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave z r. 1980.	
60	nedat.	22
	Pamätná medaila k 35. výročiu vzniku Československého uránového priemyslu v Příbrami z r. 1980.	
61	nedat.	22
	Pamätná medaila pri príležitosti 70. výročia naftového priemyslu Nafta n. p. Gbely z r. 1984.	
62	nedat.	22
	Pamätná medaila pri príležitosti 25. výročia založenia národného podniku Cementárne a vápenky Trenčín, z r. 1984.	
63	nedat.	22
	Pamätná medaila k 250. výročiu odborného banského školstva v Banskej Štiavnici z r. 1985.	

64	nedat. Pamätná medaila k 30. výročiu Československej vedeckotechnickej spoločnosti z r. 1985.	23
65	nedat. Pamätná medaila k 30. výročiu založenia Slovenských magnezitových závodov, z. Lubeník z r. 1986.	23
66	nedat. Pamätná medaila za rozvoj československo-sovietskej spolupráce v oblasti geológie z r. 1986.	23
67	nedat. Pamätná medaila za pracovné zásluhy pre Slovenské magnezitové závody n. p. Košice z r. 1986.	23
68	nedat. Pamätná medaila vydaná pri príležitosti amalgamácie zlata v Sklených Tepliciach vydaná Štátnym maďarským baníckym a hutníckym spolkom z r. 1986.	23
69	nedat. Ďakovný list od odborového zväzu pracovníkov baníctva a energetiky za vykonanú prácu z r. 1987.	
70	nedat. Medaila a ďakovný list za zásluhy a rozvoj Baníckej fakulty Vysokej školy technickej z r. 1987.	23

- 71   nedat.   23
Pamätná medaila a vyznamenanie zaslúžilého pracovníka Rudných baní národný podnik Banská Bystrica z r. 1987.
- 72   nedat.   23
Rad práce za mimoriadne pracovné a politické výsledky pri budovaní socialistickej spoločnosti od prezidenta ČSSR z r. 1987.
- 73   nedat.
Diplom o prepožičaní titulu zaslúžilý pracovník Slovenských magnezitových závodov, národný podnik, Košice z r. 1987.
- 74   nedat.   23
Pamätná plaketa a medaila od Rudných baní a magnezitových závodov, GR Trust z r. 1987.
- 75   nedat.   23
Pamätná medaila k 50. výročiu uhoľného baníctva v Oroszlányi z r. 1977.
- 76   nedat.   23
Plaketa za spoluprácu pri zabezpečovaní plnenia pracovných úloh Geologického prieskumu národný podnik Spišská Nová Ves z r. 1988.
- 77   nedat.
Diplom o udelení čestného členstva Slovenskou spoločnosťou vied a techniky pri Slovenskej akadémii vied z r. 1989.

78	nedat. Pamätná medaila vydaná Východoslovenskými tehelňami v Košiciach k Banskej akadémii v Banskej Štiavnici.	23
79	nedat. Pamätná medaila k 25. výročiu začatia ťažby v Uhoľných a lignitových baniach Baňa cígel', koncernový podnik Prievidza.	23
80	nedat. Medaila za záslužnú činnosť udelenú Inštitútom pre banskú bezpečnosť v Lipsku.	23
81	nedat. Pamätná medaila pri príležitosti 35. výročia zriadenia Banských stavieb národný podnik Prievidza.	23
82	nedat. Pamätná medaila Stredno-zadunajských uhoľných baní.	23
83	nedat. Pamätná medaila pri príležitosti 725 rokov baníctva na Liptove, vydané Rudnými baňami Dúbrava.	23
84	nedat. Vyznamenanie zaslúžilého pracovníka národného podniku Slovenské magnezitové závody Košice.	23

2. Mapy ložísk

a/ Drieňovec, Včeláre

- 89 1958
Povrchová geologická odkrytá mapa v oblasti obce Včeláre s vyznačením hranice s Maďarskom. Pôdorys s vyznačením línií priečných profilov.
Palmajová a P.C.Michel, 83 x 37, M 1:10000, kol. svetlotlač s legendou
- 90 60 roky 20 storočia
Mapa blokov a zásob ložiska. Drieňovec na podklade výškopisnej mapy s vrtmi a hranicami blokov. Pôdorys.
Ing. Dubovský, Rosiar, 104 x 80, M 1:5000, svetlotlač
- 91 50 roky 20 storočia
Mapa blokov a zásob vápencových ílov na ložisku Včeláre na podklade výškopisnej mapy s vrtmi a hranicami blokov. Pôdorys.
Ing. Dubovský, 208 x 64, M 1:5000, svetlotlač
- 92 1958
Súbor priečných geologických rezov na ložisku vápencov Včeláre a Drieňovec. Línie rezov sú vyznačené na geologickej mape inv.č. 89.
Ing. Dubovský, Rosiar, rozmery rôzne, 7 listov, m 1:2000, kol. svetlotlač

b/ Nováky

- 93 50 roky 20 storočia
Novácka uhoľná panva medzi obcami Nováky a Koš, s vyznačením hranice blokovaných zásob. Pôdorys.
b.a., 21 x 30, M 1:33333, svetlotlač
- 94 50 roky 20 storočia
Novácka uhoľná panva s jej hranicami a vrtmi na podklade výškopisnej a polohopisnej mapy. Pôdorys.
b.a., 64 x 135, b.m., svetlotlač
- 95 50 roky 20 storočia
Mapa nováckych uhoľných baní (baňa 1, baňa 2, baňa Mier a baňa Lehota) s vyznačením vyrúbaných priestorov. Pôdorys.
b.a., 150 x 90, M 1:5000, svetlotlač
- 96 50 roky 20 storočia
Mapa výrobných postupov na r. 1959 nováckych baní (baňa Mládeže). Pôdorys.
b.a., 147 x 90., M 1:2000, kol. svetlotlač
- 97 1959
Mapa výrobných postupov na r. 1959 nováckych baní. Pôdorys.
b.a., 84 x 143, M 1:5000, kol. svetlotlač s legendou
- 98 1959
Harmonogram spojenia Dorozviednej úpadnice - Kamence.
b.a., 21 x 30,

c/ Modrokamenské uhoľné bane

- 99 1959
Plán prípravných a dobývacích prác na bani Dolina vo Veľkom Krtíši
na r. 1959. Pôdorys.
b.a., 80 x 89, M 1:5000, kol. tlač

3. Iné

- 100 1972
Dispozícia plynofikácie SSR. Vstupné údaje pre prepočet
plynovodnej sústavy.
SPNF, 85 x 54, M 1:500000, svetlotlač s legendou
- 101 50 roky 20 storočia
Schéma plošného inžiniersko - geologického prieskumu staveniska
VSŽ.
b.a., 21 x30, M 1:20000, svetlotlač